

1 Přístupy k testování nulové hypotézy H_0

1.1 Testování pomocí kritického oboru

- stanovíme vhodnou testovací statistiku T_0
  - volíme podle toho, co chceme počítat a co známe (μ , když σ^2 známe/neznáme ...)
- vypočítáme hodnotu testovací statistiky t_0
- stanovíme kritický obor (oblast zamítnutí) W :
  - tvar kritického oboru volíme podle typu alternativy:
    - * oboustranná alternativa: $W = (T_{min}; K_{\alpha/2}) \cup (K_{1-\alpha/2}; T_{max})$
    - * pravostranná alternativa: $W = (K_{1-\alpha}; T_{max})$
    - * levostranná alternativa: $W = (T_{min}; K_{\alpha})$
- Pokud $t_0 \in W$, potom H_0 zamítáme na hladině významnosti α .

1.2 Testování pomocí IS:

- Testujeme hypotézu $H_0 : \theta = c$ oproti $H_1 : \theta \neq c$ ($\theta > c; \theta < c$)
- Sestrojíme $100(1 - \alpha)\%$ IS:
  - oboustranná alt. $\rightarrow$ oboustranný IS
  - levostranná alt. $\rightarrow$ pravostranný IS
  - pravostranná alt. $\rightarrow$ levostranný IS
- pokud $c \in IS$, pak H_0 nezamítáme na hladině významnosti α .

1.3 Testování pomocí p-hodnoty

- p-hodnota=nejnižší možná hladina významnosti pro zamítnutí nulové hypotézy
- p-hodnota:
  - pro oboustrannou alternativu: $p = 2 \min\{P(T_0 < t_0); P(T_0 > t_0)\}$
  - pro levostrannou alternativu: $p = P(T_0 \leq t_0)$
  - pro pravostrannou alternativu: $p = P(T_0 \geq t_0) = 1 - P(T_0 \leq t_0)$
- Je-li $p \leq \alpha$, potom H_0 zamítáme na hladině významnosti α .

2 Kritické obory pro testování hypotéz o jednom náhodném výběru

1. Nechť $X_1, \dots, X_n$ je náhodný výběr z $N(\mu, \sigma^2)$, kde σ^2 známe. Nechť $n \geq 2$ a c je konstanta.

- Testujeme $H_0 : \mu = c$ oproti $H_{11} : \mu \neq c$, případně $H_{12} : \mu < c$, či $H_{13} : \mu > c$.
- Takovýto test se nazývá *jednovýběrový z-test*
- Realizace testové statistiky:

$$t_0 = \frac{m - c}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}.$$

- kritický obor pro oboustrannou alternativu $H_{11}: W = (-\infty; -u_{1-\alpha/2}) \cup (u_{1-\alpha/2}, \infty)$
- kritický obor pro levostrannou alternativu $H_{12}: W = (-\infty; -u_{1-\alpha})$
- kritický obor pro pravostrannou alternativu $H_{13}: W = (u_{1-\alpha}; \infty)$

$u_{1-\alpha/2}$ je $1 - \alpha/2$ kvantil standardizovaného normálního rozdělení ... `qnorm(1-alpha/2)`

2. Nechť $X_1, \dots, X_n$ je náhodný výběr z $N(\mu, \sigma^2)$, kde σ^2 neznáme. Nechť $n \geq 2$ a c je konstanta.

- Testujeme $H_0 : \mu = c$ oproti $H_{11} : \mu \neq c$, případně $H_{12} : \mu < c$, či $H_{13} : \mu > c$.
- Takovýto test se nazývá *jednovýběrový t-test*
- Realizace testové statistiky:

$$t_0 = \frac{m - c}{\frac{s}{\sqrt{n}}}.$$

- kritický obor pro oboustrannou alt. $H_{11}: W = (-\infty; -t_{1-\alpha/2}(n-1)) \cup (t_{1-\alpha/2}(n-1), \infty)$
- kritický obor pro levostrannou alternativu $H_{12}: W = (-\infty; -t_{1-\alpha}(n-1))$
- kritický obor pro pravostrannou alternativu $H_{13}: W = (t_{1-\alpha}(n-1); \infty)$

$t_{1-\alpha/2}(n-1)$ je $1 - \alpha/2$ kvantil Studentova rozdělení o $n - 1$ stupních volnosti ... `qt(1-alpha/2, n-1)`.

3. Nechť $X_1, \dots, X_n$ je náhodný výběr z $N(\mu, \sigma^2)$, kde μ^2 neznáme. Nechť $n \geq 2$ a c je konstanta.

- Testujeme $H_0 : \sigma^2 = c$ oproti $H_{11} : \sigma^2 \neq c$, případně $H_{12} : \sigma^2 < c$, či $H_{13} : \sigma^2 > c$.
- Takovýto test se nazývá *test o rozptylu*
- Realizace testové statistiky:

$$t_0 = \frac{(n-1)s^2}{c}.$$

- kritický obor pro oboustrannou alternativu $H_{11}: W = (0; \chi_{\alpha/2}^2(n-1)) \cup (\chi_{1-\alpha/2}^2(n-1), \infty)$
- kritický obor pro levostrannou alternativu $H_{12}: W = (0; \chi_{\alpha}^2(n-1))$
- kritický obor pro pravostrannou alternativu $H_{13}: W = (\chi_{1-\alpha}^2(n-1); \infty)$

$\chi_{\alpha/2}^2(n-1)$ je $\alpha/2$ kvantil χ^2 rozdělení o $n - 1$ stupních volnosti ... `qchisq(alpha/2, n-1)`.